

Rättsavdelningen
RA nationell

Rättsutredning rörande slagningar vid säkerhetsprovningar

Denna rättsutredning ersätter rättsutredningen Slagningar i samband med säkerhetsprovningar från april 2025.¹

1. Sammanfattning

Säkerhetspolisen, i egenskap av tillsynsmyndighet enligt säkerhetsskyddslagen², har tydliggjort att säkerhetsskyddslagstiftningen inte hindrar att Polismyndigheten, inom ramen för säkerhetsprovningar, gör slagningar i misstanke- och belastningsregistren³ samt i de register som förs med stöd av brottsdatalagen⁴ (BDL) och lagen om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område⁵ (PBDL), under de förutsättningar som där anges. Detsamma gäller uppgifter ur vägtrafikregistret.

Personuppgifter i misstanke- och belastningsregistren och register som förs med stöd av BDL och PBDL får behandlas endast om det är nödvändigt för ett brottsbekämpande ändamål. Polismyndighetens uppdrag omfattar både verksamhet som klassificeras som brottsbekämpande och verksamhet som det ankommer på myndigheten att utföra enligt särskilda författningar och som inte klassificeras som brottsbekämpande. Det är därför i första hand syftet med den arbetsuppgift som en enskild medarbetare utför som avgör om slagningar i dessa register är tillåtna. Det saknar alltså betydelse att verksamheten där arbetsuppgiften utförs inte har ett uttryckligt brottsbekämpande uppdrag enligt myndighetens arbetsordning.

Medarbetare får inte själva bestämma om de har brottsbekämpande arbetsuppgifter utan det gör ytterst Polismyndigheten i egenskap av arbetsgivare. Det är alltså den enskilda medarbetarens arbetsbeskrivning som närmast avgör om denne har brottsbekämpande arbetsuppgifter.

¹ Slagningar i samband med säkerhetsprovningar av den 16 april 2025, dnr. A233.541/2025.

² Säkerhetsskyddslagen (2018:585).

³ Dessa register förs med stöd av lagen (1998:621) om misstankeregister respektive lagen (1998:620) om belastningsregister.

⁴ Brottsdatalagen (2018:1177).

⁵ Lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område.

Det är dock inte tillräckligt att arbetsuppgiften har ett brottsbekämpande syfte för att slagningar i registren ska vara tillåtna. Samtliga dataskyddsrättsliga principer måste vara uppfyllda, t.ex. måste behandlingen ha en rättslig grund och ett närmare angivet ändamål och fler personuppgifter får inte behandlas än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen. Tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder måste vara på plats och en dataskyddsrättslig konsekvensbedömning görs innan behandlingen påbörjas.

Uppgifter ur registren får lämnas ut till den grundutredning som görs enligt säkerhetsskyddslagen, om det är nödvändigt och proportionerligt att så sker. Uppgifterna kan sedan beaktas i grundutredningen i den mån de anses vara relevanta för säkerhetsprövningen. De kan sedan behandlas och berika säkerhetsprövningen under hela anställningens eller uppdragets gång.

2. Frågeställning

Får medarbetare vid Polismyndigheten inom ramen för en säkerhetsprövning göra slagningar i misstanke- och belastningsregistren, register som förs med stöd av BDL, PBDL eller vägtrafikdatalagen?

Har det någon betydelse om den verksamhet, där den medarbetaren är placerad, inte har ett uttryckligt brottsbekämpande uppdrag enligt myndighetens arbetsordning?

Den rättsliga bedömningen omfattar inte hur den aktuella personuppgiftsbehandlingen förhåller sig till den behandling av personuppgifter som sker hos avdelningen för särskilda utredningar.

3. Bakgrund

I rättsutredningen *Slagningar i samband med säkerhetsprövningar*⁶ gjorde rättsavdelningen bedömningen att säkerhetsavdelningen, inom ramen för säkerhetsprövningar enligt säkerhetsskyddslagen, inte får göra slagningar i misstankeregistret, belastningsregistret eller andra uppgifter som behandlas med stöd av BDL och PBDL. Av rättsutredningen framgår också att säkerhetsavdelningen inte får göra slagningar i vägtrafikregistret för en kontroll av om vederbörande har blivit omhändertagen enligt lagen om omhändertagande av berusade personer m.m.⁷ Skälet var att integritetsskyddet enligt säkerhetsskyddslagstiftningen skulle åsidosättas om Polismyndigheten gjorde slagningar i samma register som omfattas av den registerkontroll som Säkerhetspolisen utför.

⁶ Dnr A233.541/2025.

⁷ Lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.

Säkerhetspolisen, som är tillsynsmyndighet enligt säkerhetsskyddslagen, har i januari 2026 förtydligat att säkerhetsskyddslagen inte hindrar en verksamhetsutövare från att göra slagningar i de uppgifter och register som myndigheten har tillgång till. Det gäller både inför och under en anställning eller inför och under ett uppdrag hos verksamhetsutövaren. Det saknar i detta sammanhang betydelse om uppgifterna eller registren omfattas av den registerkontroll som Säkerhetspolisen genomför inom ramen för säkerhetsprövningen. Mot den bakgrunden finns det skäl att revidera bedömningen av vilka slagningar Polismyndigheten får göra inför och under anställning eller uppdrag vid myndigheten.

4. Rättslig reglering

4.1. Säkerhetsskyddslagstiftningen

Enligt 3 kap. 2 § säkerhetsskyddslagen syftar säkerhetsprövningen till att klarlägga om en person kan antas vara lojal mot de intressen som skyddas i lagen och i övrigt är pålitlig från säkerhetssynpunkt. Vid säkerhetsprövningen ska sådana omständigheter beaktas som kan antas innebära sårbarheter i säkerhetshänseende.

Av 3 kap. 3 § säkerhetsskyddslagen framgår att säkerhetsprövningen ska göras innan deltagandet i den säkerhetskänsliga verksamheten påbörjas och innefatta grundutredning, registerkontroll och särskild personutredning i vissa fall. Säkerhetsprövningen ska enligt andra stycket i samma bestämmelse följas upp under den tid som deltagandet i den säkerhetskänsliga verksamheten pågår.

I 3 kap. 13 och 14 §§ säkerhetsskyddslagen anges innehållet i och omfattningen av registerkontrollen, vilken genomförs av Säkerhetspolisen. Registerkontrollen innebär att uppgifter hämtas från misstanke- och belastningsregistren, PBDL och Säkerhetspolisens dataskyddsregelverk. Inhämtandet sker löpande under tiden som deltagandet i den säkerhetskänsliga verksamheten pågår.⁸

Enligt 5 kap. 2 § säkerhetsskyddsförordningen⁹ ska en grundutredning omfatta betyg, intyg, referenser och uppgifter som den som prövningen gäller har lämnat samt andra uppgifter i den utsträckning det är relevant för prövningen. Vid behov ska en identitetskontroll göras.

4.2. Dataskyddslagstiftningen

I 1 kap. 6 § första punkten BDL anges att med behörig myndighet avses en myndighet som har till uppgift att förebygga, förhindra eller upptäcka

⁸ Lagen (2019:1182) om Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter.

⁹ Säkerhetsskyddsförordningen (2021:955).

brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott m.m. när den behandlar personuppgifter för ett sådant syfte.

Enligt 1 kap. 1 § PBDL gäller lagen utöver BDL när bl.a. Polismyndigheten i egenskap av behörig myndighet behandlar personuppgifter i syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa uppbörd eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet.

Av 2 kap. 1 § PBDL framgår att personuppgifter får behandlas om det är nödvändigt för att Polismyndigheten bl.a. ska kunna förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott.

I 2 § första stycket 1 lagen om misstankeregister samt 2 § första stycket 1 lagen om belastningsregister anges att respektive register ska föras för att ge information som behövs i bl.a. Polismyndighetens brottsbekämpande verksamhet.

Enligt en överenskommelse om direktåtkomst till vägtrafikregistret medger Transportstyrelsen Polismyndigheten direktåtkomst till registret för att myndigheten ska kunna utföra sitt brottsbekämpande uppdrag.¹⁰

5. Rättslig bedömning

5.1 Säkerhetsskyddslagstiftningen

5.1.1 Inför anställning eller uppdrag vid Polismyndigheten

Den som genom anställning eller på något annat sätt ska delta i säkerhets-känslig verksamhet ska säkerhetsprövas. Syftet med säkerhetsprövningen är att klargöra om personen kan antas vara lojal mot de intressen som skyddas i säkerhetsskyddslagen och i övrigt är pålitlig från säkerhetssynpunkt. Vid säkerhetsprövningen ska sådana omständigheter beaktas som kan antas innebära sårbarheter i säkerhetshänseende.¹¹ Detta brukar beskrivas som att det vid säkerhetsprövningen ska göras en lojalitetsbedömning, en pålitlighetsbedömning och en sårbarhetsbedömning. Pålitlighetsbedömningen ska innefatta en bedömning av om det finns risk för att personen i fråga kan göra sig skyldig till vissa brott, exempelvis spioneri eller terroristbrott, risk för att personen kan bli utsatt för olika påtryckningar eller risk för att den enskilde genom slarv eller på annat oavsiktligt sätt röjer sekretessbelagda uppgifter. Med lojalitetsbedömningen avses i första hand en bedömning av om det t.ex. på grund av bindningar med en främmande makt eller en terroristorganisation finns en risk att personen begår brottsliga handlingar.¹² Säkerhetsprövning handlar ytterst om att bedöma om en person har tillräckliga förutsättningar

¹⁰ Överenskommelse avseende villkor gällande direktåtkomst till vägtrafikregistret och registrering av uppgifter, 2023-05-15, A117.779/2023.

¹¹ 3 kap. 2 § säkerhetsskyddslagen.

¹² Prop. 2017/18:89 s. 79.

och personlig lämplighet för att genom anställning eller på annat sätt delta i säkerhetskänslig verksamhet. Det är fråga om en bedömning som görs utifrån ett riskreduceringsperspektiv, dvs. i syfte att undvika risker i den säkerhetskänsliga verksamheten som inte kan accepteras. Det bör göras en helhetsbedömning som baseras på ett allsidigt underlag och bedömningen ska tydligt relateras till verksamheten och anställningen.¹³

Säkerhetsprövningen ska innefatta grundutredning, registerkontroll och särskild personutredning i den omfattning som anges i 3 kap. 13, 14 och 17 §§ säkerhetsskyddslagen. Det finns tre säkerhetsklasser (1–3), och ju känsligare uppgifter den enskilde kommer i kontakt med genom sin anställning eller sitt uppdrag, desto mer omfattande görs säkerhetsprövningen. Man kan också säkerhetsprövas utan inplacering i säkerhetsklass. I dagsläget är alla tjänster vid Polismyndigheten inplacerade i säkerhetsklass 1–3.

Inom ramen för grundutredningen ska Polismyndigheten, i likhet med alla andra verksamhetsutövare, utreda personliga förhållanden av betydelse för säkerhetsprövningen. Utredningen ska omfatta betyg, intyg, referenser och uppgifter som lämnats av den som prövningen gäller, samt andra uppgifter i den utsträckning som det är relevant för prövningen. Vid behov ska även en identitetskontroll göras.¹⁴ Detta får kompletteras med information som kan tas fram t.ex. genom kontroll av öppna källor, exempelvis sociala medier, bostadsadress och eventuella företagsengagemang.¹⁵

Polismyndigheten är personuppgiftsansvarig för såväl belastnings- och misstankeregistren som de register och uppgiftssamlingar som förs med stöd av BDL och PBDL. Polismyndigheten har också tillgång till vissa register som innehåller uppgifter som kan ha betydelse i säkerhetsprövningen och som förs av andra myndigheter, t.ex. vägtrafikregistret. Det finns inget i säkerhetsskyddslagstiftningen som hindrar att Polismyndigheten beaktar informationen i dessa register inom ramen för grundutredningen, i den mån det medges av de regelverk som styr myndighetens personuppgiftsbehandling.

5.1.2 Under säkerhetsprövningens gång

Säkerhetsprövningen ska följas upp under den tid som deltagandet i den säkerhetskänsliga verksamheten pågår.¹⁶ Säkerhetsprövningen ska ses som en process som pågår under hela den tid som en person är anställd eller har ett uppdrag. Kravet på uppföljning innebär bl.a. att uppgifterna i grundutredningen ska hållas uppdaterade. Under anställningstiden handlar det om att

¹³ Ibid.

¹⁴ 5 kap. 2 § säkerhetsskyddsförordningen.

¹⁵ Säkerhetspolisens Vägledning i säkerhetsskydd – Personalsäkerhet, kap. 3.1.

¹⁶ 3 kap. 3 § andra stycket säkerhetsskyddslagen.

skaffa sig en fördjupad personkännedom genom t.ex. regelbundna kontakter och uppföljningssamtal för att kunna fånga upp upplevt missnöje med arbets-situationen, kontaktförsök från främmande makt och liknande förhållanden som kan påverka risk och mottaglighet för utpressning eller omständigheter som tyder på att personen är i riskzonen för olika former av missbruk.¹⁷

Säkerhetsskyddslagstiftningen hindrar inte heller i detta skede att Polismyndigheten beaktar information som myndigheten har tillgång till i belastnings- och misstankeregistren, de register och uppgiftssamlingar som förs med stöd av BDL och PBDL samt vägtrafikregistret för att följa upp och berika säkerhetsprövningen, i den mån det medges av de regelverk som styr myndighetens personuppgiftsbehandling.

5.1.3 Särskilt om registerkontrollen vid Säkerhetspolisen

I 3 kap. 14 § säkerhetsskyddslagen anges att registerkontroll ska göras om anställningen eller deltagandet i verksamheten har placerats i säkerhetsklass. En ansökan om registerkontroll får dock göras endast om den säkerhetsprövningen gäller kan antas komma att anställas eller på annat sätt delta i den säkerhetskänsliga verksamheten.¹⁸ Om det redan av grundutredningen står klart att den som prövningen gäller inte uppfyller kraven för en godkänd säkerhetsprövning ska registerkontroll och särskild personutredning inte göras.¹⁹

Med registerkontroll avses att uppgifter hämtas från misstanke- och belastningsregistren, register som förs med stöd av PBDL eller lagen (2019:1182) om Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter.²⁰

Det är enbart Säkerhetspolisen som får utföra registerkontrollen enligt säkerhetsskyddslagen.²¹ Utlämnande av uppgifter ska ske efter en relevansprövning av Registerkontrolldelegationen vid Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden.

5.2 Rättslig bedömning avseende dataskyddslagstiftningen

Som framgår av avsnitt 5.1.1 och 5.1.2 hindrar inte säkerhetsskyddslagstiftningen att Polismyndigheten, inom ramen för grundutredningen inför anställning eller uppdrag vid myndigheten, beaktar information som myndigheten har tillgång till i belastnings- och misstankeregistren, de register och uppgiftssamlingar som förs med stöd av BDL och PBDL samt vägtrafikregistret. Detsamma gäller för att följa upp och berika grundutredningen

¹⁷ Prop. 2017/18:89 s. 81 och 144.

¹⁸ 5 kap. 13 § säkerhetsskyddsförordningen.

¹⁹ 5 kap. 3 § säkerhetsskyddsförordningen.

²⁰ 3 kap. 13 § säkerhetsskyddslagen.

²¹ Jfr 5 kap. 14 § säkerhetsskyddsförordningen.

under anställningstiden. En förutsättning är att det medges av det regelverk som styr personuppgiftsbehandlingen i dessa register och uppgiftssamlingar.

Polismyndigheten har ett brett uppdrag som bl.a. består av brottsbekämpande verksamhet och verksamhet som det enligt särskilda bestämmelser ankommer på myndigheten att utföra, t.ex. hanteringen av vapentillstånd, pass, handräckningar och annan förvaltningsrättslig verksamhet.²² Den verksamheten klassificeras inom myndigheten som service och inte som brottsbekämpande verksamhet.

BDL gäller vid personuppgiftsbehandling som utförs av behöriga myndigheter i ett brottsbekämpande syfte. För att en myndighet ska anses vara en behörig myndighet enligt BDL ska den ha till uppgift att bl.a. förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet eller utreda och lagföra brott. Myndigheten är behörig myndighet enbart när medarbetare utför sådana brottsbekämpande arbetsuppgifter.²³ Den är vidare behörig endast när personuppgiftsbehandlingen har ett brottsbekämpande syfte. En myndighet kan alltså vara både behörig och icke behörig i lagens mening beroende på vilka arbetsuppgifter som utförs i det enskilda fallet och vilket syfte personuppgiftsbehandlingen har.

För att förse den brottsbekämpande verksamheten med nödvändig information förs särskilda register med stöd av s.k. registerlagstiftning, t.ex. PBDL eller lagen om misstanke- respektive belastningsregister. Personuppgifter i dessa register får behandlas endast om det är nödvändigt för ett brottsbekämpande ändamål. Det innebär att slagningar i registren endast får göras av den som har brottsbekämpande arbetsuppgifter. Uppgifter från registren kan sedan lämnas över till verksamhet inom myndigheten som inte har brottsbekämpande arbetsuppgifter, under förutsättning att det bedöms nödvändigt och proportionerligt att uppgifterna behandlas för det nya syftet.²⁴

Det är således i första hand syftet med den arbetsuppgift den enskilde medarbetaren utför som avgör om slagningar i register som förs med stöd av BDL och PBDL är tillåtna. Av Polismyndighetens arbetsordning²⁵ framgår att nationella operativa avdelningen, med vissa undantag, har nationellt ansvar för allmän ordning och säkerhet, där den brottsbekämpande verksamheten ingår.²⁶ Säkerhetsavdelningen har nationellt ansvar för bl.a. säkerhetsskydd, verksamhetsskydd och verksamhet enligt skyddslagen²⁷ som syftar till att

²² Se 2 § polislag (1984:387), prop. 1983/84:111 s. 51 f. samt Munck & Sverne Arvill, Polislagen (6 november 2025, version 16, JUNO), kommentaren till 2 §.

²³ Se prop. 2017/18:232 s 434.

²⁴ 2 kap. 22 § BDL.

²⁵ PM 2026:03.

²⁶ 3 kap. 5 § PM 2026:03.

²⁷ Skyddslagen (2010:305).

skydda myndigheten.²⁸ Vad som ingår i säkerhetsavdelningens olika ansvarsområden anges inte. Inte heller i säkerhetsavdelningens handläggningsordning²⁹ preciseras ansvarsområdena närmare.

Inget av säkerhetsavdelningens ansvarsområden har klassificerats som brottsbekämpande verksamhet. Vissa av de operativa åtgärder som säkerhetsavdelningen vidtar kan dock ändå anses ha direkta brottsförebyggande effekter och därmed ett brottsbekämpande syfte. Rättsavdelningen bedömer därför att det till viss del utförs brottsbekämpande arbetsuppgifter vid säkerhetsavdelningen. Det kan därför vara tillåtet att göra slagningar i de register som förs med stöd av BDL och PBDL för att utföra dessa arbetsuppgifter. Det saknar alltså betydelse att verksamheten där arbetsuppgiften utförs inte har ett uttryckligt brottsbekämpande uppdrag enligt myndighetens arbetsordning.

En bedömning måste göras vilka arbetsuppgifter vid avdelningen som har ett direkt brottsbekämpande syfte. Medarbetare kan dock inte själva bestämma om de har brottsbekämpande arbetsuppgifter utan det gör ytterst Polismyndigheten i egenskap av arbetsgivare. Det följer av arbetsrättsliga principer att det är arbetsgivaren som leder och fördelar arbetet och som avgör vilka arbetsuppgifter en medarbetare har.³⁰ Det är alltså den enskilde medarbetarens arbetsbeskrivning som närmast avgör om denne har brottsbekämpande arbetsuppgifter.

Det är dock inte tillräckligt att arbetsuppgiften har ett brottsbekämpande syfte för att personuppgiftsbehandling ska vara tillåten. Samtliga dataskyddsrättsliga principer måste vara uppfyllda. Behandlingen måste ha en rättslig grund och ett närmare angivet ändamål. Det måste vara nödvändigt att behandla personuppgifterna och fler personuppgifter får inte behandlas än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen. Tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder måste också vara på plats innan behandlingen påbörjas. Med det avses t.ex. registervårdsplan, handläggningsinstruktioner samt andra nödvändiga handhavanderutiner. Behandlingen kommer även behöva genomgå en dataskyddsrättslig konsekvensbedömning innan den påbörjas.³¹

Uppgifter som behandlas i ett brottsbekämpande syfte får lämnas ut till grundutredningen om det är nödvändigt och proportionerligt att så sker. Uppgifterna kan sedan beaktas i grundutredningen i den mån de anses vara

²⁸ 3 kap. 14 § PM 2026:03.

²⁹ Säka 2024:03.

³⁰ Se de s.k. 32 §-befogenheterna, även kallade arbetsgivarens ledningsrätt.

³¹ 3 kap. 7 § BDL.

relevanta för säkerhetsprövningen och kan sedan behandlas och berika säkerhetsprövningen under hela anställningens eller uppdragets gång.

Bedömningen i den dataskyddsrättsliga delen är tillämplig även i andra verksamhetsgrenar inom myndigheten om det utförs direkt brottsbekämpande arbetsuppgifter där. En bedömning måste dock alltid göras på det sätt som denna rättsutredning beskriver innan någon behandling påbörjas.

RÄTTSAVDELNINGEN